

Dnfa Lutri

1364

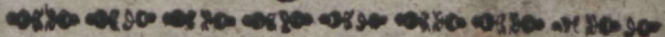
Katekismus,

Chri

Laste Dppus.

K I G A,

Ben Samuel Lorenz Frölich, 1757

Hommogunne Paltus.

Sunnistago meid Zummal Esä, ke meid om Ionu,
 Sunnistago meid Zummal Poig Jesus Kristus,
 ke meid om ärräl nastanu, sunnistago meid Zum-
 mal pühhä Waim, ke meid om pühhäändänu. Zum-
 mala se Isä, Poja nink pühhä Waimo Nimmel.
 Amen.

Minna tennä sinno, armas taimanne Isä läbbi
 Jesusse Kristusse sinno armo Poja meije Isä-
 sanda, et sinna minno minnewäl Isel ni armol k'ult
 ollet hoitnu nink kaitssu. Minna palle sinno, sinna
 tahhas mulle andis anda kii minno Patta, kumbega
 minna sinno olle ärrä wibhastanu, nink sinna tahhas
 minno ka selfinatfel Päiwäl ni armolikk'ult hoita Pat-
 ta, Häutusse nink lige Kurja eest, et kii minno Möt-
 te, Sönnä, Teggo nink Ello sinno Meele perräst wois-
 olla, sest minna anna omma Jhho nink Henge, om-
 ma Keisrit, Ulembid nink Wannambid, nink kii
 Kisti Nahwast sinno Zummal, kko Hoonsde nink Käite.
 Sinno pühhä Engel olgo minnoga, et Kurri Waim-
 lanne üttele Wolmust minno ülle ei sa. Amen.

I.

Lo minno sisse, O! Zummal üttele pohhast Ebänd,
 nink anna mulle üttele wassset kindmät Waimo. Ä-
 rrä heitko minno mitte omma Paltgest ärrä, nink om-
 ma pühhä Waimo ärrä wotko minnust ärrä. Kõmus-
 ta minno jälle omma Insuffega, nink e römulik Waim-
 piddago minno üllewän. Isand, oppeta minno teg-
 gema sinno hä Meele perrä, sest sinna ollet minno Zum-
 mal, sinno hä Waim jaatko minno tassatse Te päle.

X

21

Armas Issand Jummal ärräta meid ülles, et meije
 walmi olleme, kui sinno armas Poig tulley teddä
 Rõmuga wasta wõtma, nink sinno puhta Eõamega
 orjama, läbbi sesamma sinno Poia JESse Kristusse
 meije Issanda, ke sinno nink pühhä Wannoga elläp
 nink wallitsep, üts tõttelik Jummal kittedu iggawes.
 Amen.

O! Issand Jummal, kui minno Meel ennāmb ei woi
 moista, kui minno Keel ennāmb ei woi kõnnel-
 da, kui minno Silma pimmes läwa, nink mo Kõr-
 wa ennāmb ei woi kuulda: sis kule weel minno perräs
 mest Puhkamist nink Palwust, ja wõtta minno Henge
 sinno Arms Kätte, nink wi minno iggawetse Rõmu
 nink Aluwustusse sisse, kumba sinna kigille Ufjille ollet
 walmistanu, läbbi sinno Kannatusse nink Surma,
 O! JESu, Amen.

Ma JESu Berren risteti,
 Se om mo Barra tõtteste,
 Gest om mul kigen Häddän Rõõm,
 Mes tettä Kurrat woip ehk Surm,
 Ei pelgä ma niüd Surma eest
 Mo Kostotus om JESus Krist.

Ole, Issand minno Pästja,
 Kui ma johhu effima,
 Ole minno Ullestõstja,
 Kui ma peas saddama,
 Kui ma, Koolja Mulda lä,
 Sinua minno Abbis jä,
 Wõtta perräst seddä Waiwa
 Minno henne mannu. Tairwa.

Ma anna Jssand Henge sul,
 O! Jummal tulle Abbis mul,
 Nink wõtta mo so Kättä,
 Kik Häddä Käest
 Mo pästä hääst,
 Mes tulley minno ette.

Et täamba ellät, kånä weel,
 Efk hommen tõine Järg om täät.
 Ke täamba terwe, illus ka
 Kõl hommen äkkil kolep ta;
 Kui ollet Pättust käändmatta,
 Eis peät Põrgun pallama.
 Mo helde JEsus armwita,
 Et sinnust pea Ossa sa,
 Nink enne kånä; Süddämeest,
 Kui Surin mo wõttap Ilma Teest,
 Et täamba, iggal Ujal ka
 Ma woisi õnsast lahkuda.

O! suta JEsukenne,
 Ke Kisti päle pantit,
 Kui wogga Wonakenne,
 Nink meije Pattu landsit,
 Es olles sinna koolnu,
 Jlm olles hukkan olnu.
 Heidä Armo meije päle o! JEsu.
 Nink anna meile sinno Rahho O! JEsu.

Jummal Jssä õnnistago nink hoidko meid,
 JEsus Kristus tõistko omma Palget meije pääle,
 nink olgo meile armolikk,

Summal pühhä Waim töstko omma Palget meije
pääle, nink andko meil omma Rahho.

Summala Rahho kumb förgemb om, kui kil Moiss-
tus, hoidko meije Söamid nink Meeld Kristusse JEs-
susse sissen Amen.

Palwus enne Sööm-Äiga

Rest Elmä lootwa sinno päle, Jssand, nink sin-
na annat weile weide Söki ommal Äjal. Sin-
na arwat ülles omma roh et Käp, nink teet sö-
nuß kil, meä elläp, hä Meelega.

Au olgo Summalalle, Jssäle, Pojale nink püh-
häle Waimulle. Amen.

Meije Jssä, ke sinna ollet Ta wan, pühhändetus
sago sinno Nimmi, sinno Nikkus tutgo meile,
sinno Tahtminne sündko kui Taiwan, nida ka Ma
pääle. Meije päiwälikko Leibä anna meile täämbä,
nink anna meile andis meije Süddä, nida kui meije
andis onname ommille Süüdleisille. Nink ärrä
saatko meid mitte Kiusatusse sisse; Enge päästa meid
ärrä Kurjast. Sest sinno perrält om Nikkus, Wäg-
gi nink Aurustus, iggawersel Äjal. Amen.

Jssand Summal, taiwanne Jssä, önnista meid nink
neidfinatsid sinno Andid, kumbe meije sinno roh-
kest Armust wasta wöttame, läbbi JEsusse Kristusse,
sinno arma Pasa, meije Jssanda. Amen.

Palwus perräst Sööm-Äiga.

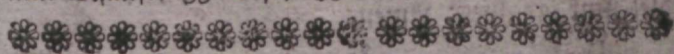
Tännäke Jssandat, sest temmä om helde, nink
temmä Heldus pühäp iggawess; ke figille Eih-
halle

hulle Söki annap, lå Töprille Söta annap, nink
norille Karsille, kumma teddå appiheikwa. Issan-
dal ei olle mitte hå Meel Hobbese Wäest, ei ka
Mele, Hå, tenki Luist; Issandal om hå Meel neist,
kumma teddå pelgawå nink temmå Armo päle lootwa.

Au o'go Zummalalle, Issåle, Pojalle uink püh-
håle Waimulle. Amen.

Meije Isså, ke sinna ollet Taiwan, pühbåndetus
sago sinno Nimmi, sinno Rikkus tulgo meile,
sinno Tahtminne simdlo kui Taiwan, nida ka Ma
pää. Meije päiwälilko Leibå anna meile täambå;
Nink anna meile andis meije Suda, nida kui meije
andis anname ommille Tiindleisille. Nink ärrå saat-
ko meid mitte Riwsatusse sisse; Enge pästå meid ärrå
Kuvjast. Gest sinno perrålt om Rikkus, Waggi
nink Auvustus, iggarwetsel Usal. Amen.

Meije tännåme sinno, Issand Zummal, taiwane
Isså, läbbi Jesusse Kristusse meije Issanda,
lige sinno Ande nink Häteggemisse eest, lå sinna ellåt
nink wallitset iggarwest, iggarwetses Usal. Amen.

Sövdangunne Palvus.

Sunnistago meid Zummal Isså, ke meid om louu,
önnistago meid Zummalå Poig Jesus Kristus,
ke meid om ärrålunastanu, önnistago meid Zummal
pühhå Waim, ke meid om pühbåndånu. Zumma-
la se Isså, Poja, uink pühhå Waimo Nimmel. A-
men.

Minna stennå sinno, armas taiwane Isså, läbbi
Jesusse Kristusse sinno armo Poja meije Is-
sanda, et sinna minno minnewål Päiwål ni armoist.

sult ollet hoitnu nink kaitsm. Minna palle sinno, sinna
tahhas mulle andis onda kii minno Pattu, kumbega
minna sinno olle ärräwihhastanu, nink sinna tahhas
minno ka selsinatset Isel ni armolikkult hoita Pattu,
Häutusse, nink kige Kurja eest, et kii minno Mõtte,
Sõna, Teggo nink Eulo sinno Meele perräst wois
olla, sest minna anna omma Jhho nink Henge, om
ma Keisrit, Üllembid nink Wannambid nink kii Kis
ti Rahwast sinno Zummalikko Hoolde nink Kätte. Sin
no pühhä Engel olgo minnoga, et kurri Wainlanne
ütteke Wolmust minno ülle ei sa. Amen.

1.

Jesand, kui sinna minnul ollet, sis ei holi minna
Taima ei ka Ma perräst; Ehl käl minno Jhho
nink Heng uorkas lääs, siski ollet sinna O! Zummal
ikkes minno Süddäme Paas nink minno Ossa.

2.

Sinno Heldus O! Jesand Jesus, sinno Arm O!
tairwane Issä, sinno Rõõm O! pühhä Walm olgo
minno man, nink jägo minno Sväme sisse selsinatset
Isel nink iggawes; Amen.

3.

Wõtta meist ärrä, armas Jesand Zummal, kii
meije Pattu nink Essitust, et meije oigen Ussun nink
puhta Svämega sinno Zummalikko Silmi ette woime
astu. Heida Armo, heida Armo, heida Armo om
ma Rahwa päle Jesand Jesus Kristus, kumba sin
na omma kalli Berrega ollet ärrälunastanu. Kule
meid, kule meid, kule meije Palwust Zummal Issä,
kige Usja Loja, arwita meid, nink olle meile armolikk.
Kule meid, kule meid, kule meije Palwust O! Kriste
kige Ilma Lunastaja palle sinna meije eest omma
tairwast, Essä, nink olle meile armolikk. Kule meid, ku
le

le meid, kule meije Patroust Jummal pühhä Wain,
sinna ainus Rõmustaja, walgusta meid, nink olle
meile armolik. Amen.

4.

Kallis Onnisteggija,
Armas Jesukenne.
Ke sa omma Werrega
Meile sadid Onne,
Lasse meid ka Süddamest
Pattu mahha jättä,
Nink so kalli Surma eest
Sinno ikkes kittä.

5.

D! Jesu Jummal, Innimen,
Ke Pina kandma tullit tänn',
So Raigi sisse sulle mo,
Sa ollet jo,
Kelt minna ütsind' Abbi sa.
D! armas Jummal kule weel,
Nink õnsat Surma anna meil,
Et me kii ütten tulleme
So Nakkusse,
Nink so man ikkes olleme.

6.

Walwa, kaitsa minno hääste
Kallis Onnisteggija
Omna kange Käega,
Las so Armo mulie paista.
Anda, et ma walwa ka,
Ehk kül uino maggama.

7.

So Nimmel lamme ma
Sis mahha Wode päle,

Käl hommen Tutsut sa
 Ed mannu minno jälle,
 Mo Tulla vesi sa
 Jis O nink Väivä Kä.
 Ma magga, malva sa,
 Ma mogga Jesu Hölman,
 Oh! hoija sinna mo
 Käl Terra omman Silmän,
 Ja olle sinna sis
 Sel Döl mo Bahhimees.

8.

Oh! jä meije mannu, Jesand Jesus Kristus, sest
 et Oddang Imaga om sanu, sinno töttelik Sönnä,
 seddä Jummalikko wallosat Künäli ärrä jasto meije
 man ärrätistu, varhella selsinatset hirmsal niuk hädä
 dälikkul Njal. Anna meil kindmät Uksu, et meije
 sinno Sönnä niuk pühhä Saakramente puhaste
 wöime piddädä meije Gurma Tunnini. Amen.

9.

Jummal Issä önnistago niuk hoidko meid. Jesus
 Kristus töstko omma Valget meije päle, niuk olgo
 meile armolik. Jummal pühhä Waim töstko omma
 Valget meije päle, niuk andko meile omma Rahho.
 Jummalä Rahho, Kumb korgemb om, kui Iis
 Moistus, houko meije Svämid niuk Meeld Kris-
 tisse Jesusse sissen. Amen.

Jummalä

Zummtala kumme Kästu.

Eesmanne Käst.

Sinnul ei peä mitte muid
Zummalid ollema minno een.

Mes se om?

Mehje peame Zummalat ülle kige Üssia pelgämä, ar-
mastama, nink uskma, ehk temmä päle lootma.

Sinna ei peä mitte Jssanda,
 omma Jummalä Rimme kur-
 jaste pruukma; sest Jummal ei
 tahha seddä mitte nuhtlematta
 jättä, ke temmä Rimme kurjaste
 prugip.

Mes se nim?

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armastama,
 et meije temmä Rimme man ei wanneru, ei neä, ei nojjo, ei
 wölsi, ei ka pettä; enge peäme seddä fige Häddä siffen
 Appi heikama, pallema, sitmä nink tännämä.

Kolmas Käsk.

Sinna peät pühhä Päiwä
pühhendämä.

Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armastama,
et meije Juttust nink temmä Sömma ärrä ei yölle, enge
peäme seddä pühhäspiddämä, hääl Melet tuulma nink
voma.

Neijas Käst.

Sinna peät omma Essä nint
omma Emma autvustama, et
sinno Kässi häste käüp, nint sinna
Katowa ellät Ma pääl.

Mes se om:

Meije peáme Jummalat pelgämä nint armastama,
et meije omme Wannambid nint Essandid ärrä ei päälle,
ei ka wihhasta; enge peáme neid autvustama, neid or-
jama, neide Sönnä wiisma, nint neid armsak nint
ausak yiddämä.

Sinna ei peä mitte ärrä-
tapma.

Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä niik armastama,
et meije onuma Lähhembä Jhulle üttele Rahjo eht
Wikka ei te, enge peäme teddä arroitama niik eddest
saatma fige Jhhoikko Häddä sisseu.

Kues Käst.

Sinna ei peä mitte Abbi-Ülo-
rifma.

Mes se om?

Meije peäme Jummalat peigämä nink armastama,
et meije puhtaste nink auhaste elläme Sõnnu nink Teg-
gode sissen, nink et eggäüts omma Abbikaast peäp ar-
mastama nink auvustama.

Säits

Sinna ei peä mitte warras-
tama.

Mes se om:

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armastama
ei meije omma Lähhembä Rahha eik Hääd ei wotta,
eik karwala Rauba eik Ostmiffega henne Kätte ei sada,
enge peäme teddä arwitama, temmä Hääd nink Värois-
tust kaswatada nink hoita.

Sinna ei pea mitte kawatalat
 Tunnistust andma omma Läh-
 hembä wastä.

Mes se om?

Meie peäme Tummalat pelgäma niin armastama,
 et meie omma Lähhembä päle kawatalat Kõmbel ei
 wõlfi, teddä ei peßä, Keeld temmä päle ei peßä, ehk
 kurja Kõnnet ei tõsta: enge meie peäme teddä wabban-
 dama, Hääd temmäst wajatama, niin lii Nõia hä pole
 käänmä.

üttesäs Käsk.

Sinna ei peä mitte hümmusta-
ma omma Lähembätse Kotta.

Mes se om?

Meie peäme Jummalat pelgama nink armastama,
et meie Kawwalussega omma Lähembä Verrändust
ehk Maija hennele ei püüvä, ei ka üttele Sigusse
Lähbä al henne kätte ei sada; enge peäme, teddä
arvõitama, et temmä seddä woisk piddäva, nink se
mannu jävä

Küm.

Kummes Käsk.

Sinna ei peä mitte himmusta
ma, omma Lähembä Käsk,
Sullast, Käutsikut, Töbrast ehk
fik, mes temmä perrält om.

Mes se om?

Meije peäme Jummalat pelgämä nink armastama,
et meije omma Lähembä Käsk, Perret ehk Töbrast
henne yole ei küssu, ehk temmäst ärrä ei sada, enge peäme
neid manuitsema, et nemmä jävä nink tevä, mes neile
sunnis.

Mes ütlep niid Zummal figist neist-
sinatsist Kässust ?

Temmä ütlep nida : Minna se Is-
sand sinno Zummal, olle üt-
wäkkew swihane Zummal,
te neide päle kumma minno
wikarwa, Wannambide Pattu
Koddo otsip Laste päle, kolman-
da nink neljändä Pölkwe sisse. Ent
neile, kumma minno armastarwa
nink minno Käsku piddarwa, te
minna Haad, ammak tuhhandä
Pölkwe sisse.

Mes se om?

Zummal ähwärdäp nuhhelda kife, kumma neide
sinaste Käsku ülle astwa; Seperräst peäme temmä
Wihha pelgämä, nink ei peä mitte nisigguste Käsku
wasta teggemä. Ent temmä tootap Urmo nink fik
Haad figilie, kumma temmä Käsku piddarwa. Se-
perräst peäme teddä ka armastama, temmä päle
tootma, nink haal Melel temmä Kässude perä teg-
gemä.

Pühhä

Bühhä Kristi=Ist.
Eddimanne Tut, Comisset.

Minna ussu Jummalata se Jö-
sä, tige twäggetwä Taitwa nink Ma-
Loja sisse.

Wes se om?

Minna ussu, et Jummal minno kile Lodu. Affuga om-
lonu, mulle andnu Jhho nink Henge, Silmi, Kõrmu nink
kil Lu-liikmissi, Weel nink Moistust, nink weel ülles
veap: päle se, Keiwid nink Kängi, Gõki nink Joki, Malja
nink Kotta, Maist nink East, Põlido, Tõyrid nink kil
Hääd, fige Jhho nink Ello Tarwistusse nink Patoitus.
sega rikkalikult nink eggapätrwä õnnistap, fige Häddä
eest kaisap, nink fige Kurja eest hoijap nink paimendap;
nink seddä teep temmä kil selgest issalikust Armust nink

eldussfest, ilma minno Arrteenmisse nink Tõtä. Se
ge eest olle minna jälle wõlgo teddä tännädä nink litta,
hata nink kuulda. Se om tõttelikult tõisi.

Tõine Tük, Arrälunnastamissest.

Rink minna ussu Jesusse Kris-
tusse, temmä aino Poja, meije Tõ-
sanda sisse, ke om sadu pühhäst
Waimust, Ilmale tulnu Mariast,
puhtast Junkrust, kannatanu
Pontsüsse Pilatusse al, Risti päle
podu, ärräkolu nink mahha mat-
tetu, alla lannu Põrgo-Hauda,

Kolmandal Päiwäl jälle üllestõs
nu Kooljist, üles lännu Tairwatte
istup Jummal; se eigewäggerõd
Jssä hääk Käel, säält saap temme
jälle tullemä, sundma Elläwid
uin Koolhid.

Mes se om?

Minna ussu, et JEsus Kristus, tõttelik Jummal Jõ
säst iggäwest sundinu, nink ka tõttelik Jnnimine, Jnn
rust Mariast sundinu, om minno Jssand, ke minno är
rääkaddonu nink äräsunnitu Jnnimist om lunastanu,
äräostnu nink wõitnu eigest Pattust. Surmast nink
Surrati Wäest, eimitte Kulla ehk Hõppega; enge omma
pühhä kalli Berre, nink omma sütä Kannatusse nink
Surmaga, et minna tämmä omma peä ollema, nink
temmä Nirkussen temmä al ellämä, nink teddä orjama
iggawetsen Digussen, Waggaussen nink Dnsussen, õtse
nida kui temmä om üllestõsnu Surmast, elläp nink wal
litsep iggäwest, Se om tõttelikult toisi.

Kolmas Tük, Pühhäandämissest.

Minna ussu pühhä Waimo sisse,
ütte pühhä kristlikko Kerkut, Püh
hide Ossast, Pattu Andisand
mist, Sibha üllestõssemist, nink
ütte

Mes se om?

Minna ussu, et minna ei wol mitte ommast Melest
 ehl Wäest, Jesusse Kristusse, mintro Issanda sisse usku,
 ehl temmä mannu tulla, enge pühhä Baim om minno
 läbbi Armo. Oppusse kussnu, omme Andidega walgusta-
 nu, öigen Ussun pühhäandänu nink ülles piddänu, öise
 nida kui temmä seddä foggona kristlikko Roggodust Ma
 pääl kutsup, foggup, walgustap, pühhäandöp nink Je-
 susse Kristusse man peap öigen ainun Ussun. Kummant
 kristlikkun Roggodussen temmä mulle nink ligille Ustjille
 eggapäiwä kii Partu rikkalikkult andis annap, nink
 wolmsel Päiwäl minno nink kii Kooljid saap ülles ärrä-
 tāmā, nink mulle kii Ustjidega Kristusse sissen ütte igga-
 west Ello andma. Se om töttelikkult töist.

Bunhá Jssa = Meije Palwus.

Meije Jssa, ke sinna ollet Tai
wan.

Mes se om?

Zummal tabhay meid sega hálitseda, et meije peáme
uskma, teddá meije armsat Essá vliewat, nink meid tem
má bige Eatsi, et meije julgeste nink Eige Eotushega teddá
peáme pallema, kui arma Eatsse omma armsat Essá val
ewa.

Eddimanne Palwe?

Pühänderus sago sinno Nimmi.

Mes se om?

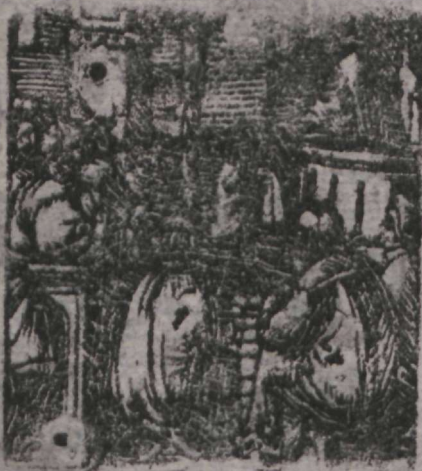
Zummala Nimmi om kül hennesest essi pühhä, ent
meije palleme sensinatsen Palweu, et remmä ka meije
man pühhäš saas.

Kuis se sünnip?

Kui Zummala Eõnna selgede nink puhtaste oppetes
tas, nink meije ka pühhäliittuli kui Zummala Latie se
perrä elläme. Seddä arowitta meid, armas Essä Tais
wan. Ent keä tölsite oppetap nink elläp, kui Zummala
Eõnna oppetap, se ei pühhendä mitte meije seän Zum
mala Nimme. Se eest hoija meid, armas tairwanne
Iffe.

Toine Palwe.

Sinno Riklus tulgo.

Mes se om?

Zummela Sikkus tulley käl ilma meije Palweta tem-
mast essi; Ent meije palleine sensinatsen Palwen, et se la
meije mannu tulles.

Ruis se sünnip?

Rui tairwane issä meile omma pühhä Wahnno an-
nay, et meije temmä pühhä Sömma läbbi temmä Armo
ussume, nint Zummalikult elläme siin ajalikkult nint
sääl iggarwek.

Kol.

Sinno Tahtminne sündko, kui Taiwan nida ka Ma pääl.

Mes se om?

Zummala hä, armolik Tahtminne sünnip kül ilma
meije Valweta; Ent meije palleme sensinatsen, Val-
wen, et temma ka meije man sünnis.

Kuis se sünnip?

Kui Zummal kil kurja Routwo nink Tahtmist är-
rähäetap, nink kelap ärrä sedda, mes meid ei tahha laste
Zummala Nimme pühhandada, nink temma Rikkust
tulla; Kui om, Kurrati, se Ilma, nink meije Eshha Taht-
minne; Enge kinnitap nink peap meid kangede omman
Sõman nink Ussun, meije Otsani, Se om temma
armoliine nink hä Tahtminne.

Ueljas Palwe ?

Meie päiwälikko Leibä anna
meile täämbä.

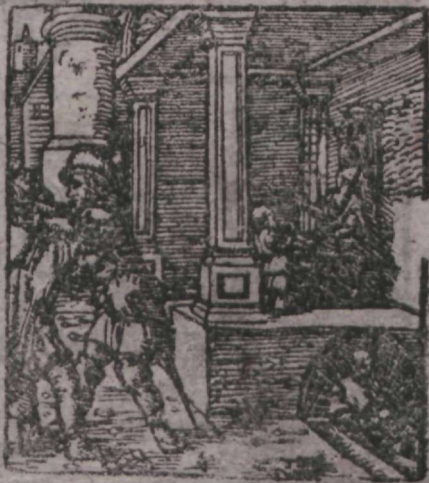
Mes se om?

Jummal annap päiwälikko Leibä ka käl ilma meie
Palweta ligille kirsiele Jumimistille; Ent meie palleme
sensinatsen Palwen, et temmä meid seddä lassesh tutta,
nint Tennoga meie päiwälikko Leibä wasta wotta.

Mes om päiwälik Leib?

Kil mes Jhho Toitusselle nink Üllespidämisselle tar-
wis om, kui Söök, Jook, Neiroa, Kängitse, Hone nink
Maja, Pöld, Töyro, Kahka, Hä, waggera Abbikaas,
wa Latse, waggera Perre, wa nink usutawa Üllemä, hä
Wallitsus, hä Jlm, Kabbo, Ferrus, Karristus, Uuro,
hä Söbra, usutawa Kullälisse, nink muido nisugust.

Anna meile andiſſ meije Süddä,
nida kui meije andiſſ anname om-
mille Süüdleifille.

Mes se om?

Meije palleme seusinatsen Palwen, et se Issä Taiwan
es tahhaſſ mitte meije Pattu päle kaeda, ei ka neide per-
rast meije Pallemist meile keeldä, sest meije ei olle mitte se
wäärt, mes meije palleme, ei olle ka seddä mitte ärrä
tenu, enge temmä tahhaſſ meile lik selgest Armust anda,
sest meije teme eggapäiwä paljo Pattu, nink tenime sel-
get Ruhilust: Sis tahhame meije ka kül jälle Süddä-
mest andiſſ anda, nink häät Melel Hääd tettä neile,
kumma meije wasta patwa.

Kues Palwe?

Nink ärräsaatto meid mitte
Kiusatusse sisse.

Mes se om?

Zummal ei kiusa käl keddäke, ent meije palleme sensis
natsen Palwen, et meid Zummal tasthah hoita nink
üllespidädä, et meid Kurrat, Ilm nink meije Eihha ärrä
ei pettä ei ka hullota, Umb-Ussu, kätte Mõste nink mu
sure Häu nink Vattu sisse; Nink ehl meid sega peäh kius
satama, et meije siski woissime ärräwäardä, nink Woi
must sada.

Säits

Enge päästä meid ärrä Kurjast.

Mes se om?

Meije pällense sensinatzen Valwen, kui ütte puhhuga, et meid se Jssa Taiman eigesuggutsest Jhho nink Henge, Hä nink Auroo Kurjast tahhaß ärräpäästä, nink wi måtte, kui meije Tuunikenne tulley, meise ütte öusat Otsa anda, nink Armoga sestinatsest Häddä Orrust, henne mannu Taimatte wötta, Amen.

Mes om AMEN.

Et minna peä kirimä dlema, et nisugautse Palwe omma sel Jssal Taiman wastawötlikko nink kuustu, sest temmä om meid essi käsknu nidade pallelda, nink towo tanu meid kuulda. Amen, amen, Ja, ja. Nidä peäp sindimä.

Pühhä Ristmisse Saakrament.

Desmält: Mes om Ristminne?

Ristminne ei olle mitte paljas Westi, enge om Westi, Jumjala Kässun säetu, nink Jumjala Sönnaga übhendetu.

Rumbes sis om nisuggune Jumjala Sönnä.

Kui meisse Issand Kristus ütley Matteusse Ramatur wimätsen Pärükkin: Minge nink tekke Jüngerik kif Pagganid, neid ristin Jumjala se Issä, nink Poja, nink pühhä Waimo Rimmet.

Tõisele: Mes annap eht sadap Ristminne?

Temmä sadap Pattu Andisandmist, päästap ärrä Surmast nink Kurratist, nink annap iggawest Omis- tust ligille, kumma seddä uskwa, kui Jumjala Sönnä nink Toorus ütley.

Rumb es sesamma Jumjala Sönnä nink Toorus om?

Kui meisse Issand Kristus ütley Markusse Ramatur wimäts

Wimårten Wátákklin: Keá ussup nink rissitäs, se
saap õusaf sama, ent keá ei ussu, se saap árrá-
Junnitus.

Kolmandelt: Kuis Wessi ni suri Ussu,
woip terrä?

Wessi ei te feddá töttelikkult mitte, enge Jummala
Sõnna, kumb se Wega nink se We man om nink Ust
kumb Jummala Sõnna Been ussup. Est ilma
Jummala Sõnna om Wessi passas Wessi, nink ei
õlle mitte Ristminne; Ent Jummala Sõnna om se
õts Ristminne, se om õts armo táõs Elio Wessi, nink
Wassse-Sündnusse Wihminne, pühän Waimun;
Nida kui pühä Pawel ütley, Eitusse Kamatu
manden Wátákklin: Lábbi Pühä Waimo Jälle-
tämisse nink Wassseteggemisse Wihmissse, kumba tem-
mä rikkalikkult meije päle om wáhiá kallanu, lábbi Je-
susse Kristusse meije Onnistegginä, et meije temmä Ar-
must õigess tettu, iggarwetse Elio Perwändäiss saasse Lo-
tusse perrä. Se om töttelik Sõnna.

Neljándelt: Mes sis nüüd nisuggune Wessi, Rist-
minne ráhhendáp?

Temmä táhhándáp, et wanna Adam peap meije sis-
sen lábbi eggápáwáise Ráhhissemisse nink Wátákk-
Káánmissse árráppotetama, nink árrákoõima hiee Pat-
tu nink kurja Himmuga, nink peap eggápáwá jälle ette-
tullemä nink õllestoussina wastne Junniminne, se Digus-
sen nink Puhtussen Jummala een iggarwet elláp.

Kun es se kirjotet om?

Pühä Pawel Kõnal. 6. ütley; Meije õlleme Kris-
tussessa mahkamatietu lábbi Ristmissse Gurma sisse, et
õise kui Kristus om õlles árráteru Kooliist, lábbi Eissä
Nurwustusse, nida peáme ka meije wastsen Elnu
Páimä.

Pühä

Pühhä' Altari Saakrament.

Mes om Altari Saakrament:

Se om meije **JESANDA JESUSSE**
KRISTUSSE töttelik töisine Jhho nink Berri,
Leivä nink Wina al, meile Kristi Rahwale jumwa nink
jumwa Kristussest essi säetu,

Kun es sel kirjotet om?

Nida kirjotawa pühhä Ewangelisti, Matteus, Mar-
tus, Lukas, nink Pühhä Apostel Pawel:

Meije Iiland **JESUS** Kristus, sel Döl, kui
temmä ärrä anti, sis wöt temmä Leibä, tännäs,
murs nink and ommille Jumarille, nink üttel:
Wöt'e, soae, se om minno Jhho, kumb teije
eest antas. Seddä tekke minno Mälletusseß.

Selsammal Rombel wöt temmä ka Karri-
kat perräst Oddango, Sööm Uiga, tännäs nink
and

and neile, nink üttel: Wötke nink joge kir se sis-
fest, sesinane Karrik om se wastne Lepping
minno Werren, kumb teije nink mitma eest
ärrawalletas, Pattu Andisandmisses. Seddä
teffe, nisaggede kui teije seddä jode, minno Mäl-
letusses.

Mes axowitap nisuggune Söminne nink
Jominne?

Seddä näütvä meile nesinatse Sömma: Teije eest
ärräantu nink ärrawalletu Pattu Andisand-
misses. Se om: Et meile Saakramendin Pattu
Andisandmist, Elio nink Onnistust neide Sönnu läbbi
antas: Sest kun Pattu Andisandmist om, sääl om ka
Elio nink Onnistust.

Kuisi ihholik Söminne nink Jominne ni suri
Ussu woip tallitada?

Söminne nink Jominne ei te töttelikult seddä mitte,
enge ne Sömma, kumma sääl saiswa: Teije eest ärrä-
antu nink ärrawalletu Pattu Andisandmis-
ses. Kumma Sömma se ihholikko Sömisses nink Jo-
misses man omma kui Pärit pühän Saakramendin,
nink ke neidsammu Sönnu ussup, sel om, mes nemmä
ütlevä nink tooptawa, se om, Pattu Andisandminne.

Res sis pühä Altari Saakramenti tullulik,
kult wastaxöörta?

Paastma nink ihholikkult hendä walmistama om kül
kaunis wäljaspiddine Walmistaminne: Ent se om öige-
de ausa nink walmis, ke neid Sönnu ussup: Teije eest
ärräantu nink ärrawalletu Pattu Andisand-
misses. Ent ke neid Sönnu ei ussu, ehk sest katsite möt-
ley, se om umbusklik, nink ei olle mitte öigede walmistetu.
Sest se Sömma, Teije eest, pürowap selgid uskliku
Süddämid,

Zummala Rikkusse Wörtme Piddämiffest.

Mes omma Zummala Rikkusse Wörtme?

Zummala Rikkusse Wörtme om se Boimus, kumba meije Jffand JEsus Kristus Ma páál Armo Oppusse Kulutamisse siisse om sädnu, neile Pattatfille, kumma bendá Pattust káándwá. Pattu andisánda, eut neile kumma bendá Pattust ei káná, Pattu finnitáda; Nida lui Rikkusse Sónna tunistawa.

Ruis sis Jffand Kristus ütlep?

Nida ütlep temmá Jani Kammatur 20. Pátukkin: Otse lui Jffa minno om lähhatánu, nida lähhatá minna teid ka. Wörtke pühhá Waimo, kelle teije Pattu andis annate, neile omma nemmá andis antu, nink kelle teije Pattu finnitáte, neile omma nemmá finnitetu.

Minkcarbis es nesinatse Wörtme kólbaxwa, ehk mes Tullu es neist om?

Seddá náutwá meile, ne Sónna: Kelle teije Pattu andis annete, neile omma nemmá andis antu. Se om, et usijle Zummistille Rikkusse Nimmet Pattu Andisandmist, kumba temmá lábbi omma Werre nink Surma neile om saatu, tulutetas nink finnitetas, et neide usk peap tangembos minnemá, neide Suddáme Seedminne finnitetámá nink waigistatama; Sest ussu perrá tullep Rahho Sódame siisse, lui Pat om andis antu.

Ruis Innimidne woip Pattu andis anda?

Innimine ei te seddá tóttelikult mitte lui Innimine hennesest essi, enge Ammeti perrást, Jffand Rikkusse Rástmisse pále, nida lui ne Sónna tunistawa. Kelle teije Pattu andis annate, neile omma nemmá andis antu; Wörtke pühhá Waimo. Sest otse lui inimisse Pojal Ma páál Boimus om, Pattu andis

dis anda, nida om temmä seddäsamma Boimus Zintusse Ammeti sisse säädnu, kui temmä ütley; Otse kui Issä minno om lähhätänu, nida lähhätä minna teid ka. Jan. 20, 21. Nink Luk. 10, 16. Ke teid kulep, se kulep minno.

Kelles sis peap andis antama Pattu?

Neile, kumma töisitsen Kabhitemissen omme Pattu ülles tunnistawa, nink allandikko usklikko Sodamega Urmo nink Römustamist Jesusse Kristusse perräst palema. Nida kui Issand Kristus Ewaluutjelle ütley, Matt. 9, 2. Olle rõõmsa, Poig sinno Pattu omma sulle andis antu. Nink Pattu Kabhitejalle Naiselle, Luk. 7, 48 50. Sinno Pattu olgo Sulle andis antu; Sinno Ust om sinno atwitanu; minne ärrä Kabhoga.

Kelles sis Pattu peap kinniterämä?

Rigille Umbuskjille, nink neile, kumma hendä Pattust ei känä, kumma wallato Kombel Pattu sisse jäwä ellämä, nink kil Kristlikko Mannitsust ärräpölgwa; Nida kai meije Issand Jesus Kristus oppetop. Matt. 18, 15. Kui sinno Welli sinno wasta Pattu teep, sis minne nink nomi teddä henne nink temmä wäijäl ütfindä. Kui temmä sinno kulep, sis ollet sinna omma Welle woitnu. Ent kui temmä (sinno) ei kule, sis wotta weel utte ehk kaž hennega, et kil Ussi saisap kätte ehk kolme Tunnistajide Suun. Ent kui temmä neid ei kule, sis üttele seddä Roggodusselle; Ent kui temmä ka Roggodust ei kule, sis peä teddä kui Pagganat nink Müitnikko.

Pattalle-Räümissest.

Mes se om Pattalle Räümä:

Omme Pattu Zummalalle, ninē temmä Ussemel
Kerk-Essandalle üllestunnistama.

Mittus Tükki es sis Pattalle-Räümisse man
peäwä ollema?

Kas Tükki. I. Et Zinniminne peäp omme Pattu ülle-
stunnistama. II. Et temmä seddä Wallale-Knlutamist
ehl Andisandmist Kerk-Essandast nida peäp wastawöt-
ma ninē uskma, ütse kui olles temmä seddä Zummalast
essi kuuluu ninē sanu; Ei peä mitte katsite mötlema, euge
Tindmäste uskma, Pattu se läbbi ollewat andisantu Tai-
wan Zummala een.

Märarsid Pattu es sis peäp üllestunnisterama?

Zummala een peäp Zinniminne hendä ligist Pattust
siindlikkufstunnistama, ka neist, kumbe meije ei tijä ninē
ei tunne, nida kui meije Issa-meije Palwen teme. Ent
Kerk-Essanda een peäme ennege neid Pattu üllestunnis-
tama, kumbe meije tijäme, ninē omman Svämen tun-
neme.

Kumma es ne Pattu omma?

Siin peät sinna omma Ello-Saisusse päle kaema
Zummala kumme Käsku perrä, weel es sa ollet Essä-
Emma, Voig, Tüttär, Essand, Emmänd, Sullane;
kas sa ei olle olnu, sönnawötlit, ussutaw ehl ussiu. Kas
sa teilete ollet Kurja tennu Estnuu ehl Töga, kas sa ol-
let warastanu, holeta olnu, middäke hukka saainu, ehl
Kahjo lassnu siindidä.

Ucle, pallem, mulle lühhiesselt, kuitas minna
Pattale-Räümissen omme Pattu peä
üllestunnistama?

Nida voit sinna Kerk-Essanda wasta üteldä;

Nuwo

Audokk Kerk Essand, minna palle sinno, sinna tab
has minno Pattu-üllestunnistamist kuulda, nink Jum
mala polest neice Andisandmist mulle kuulutada.

Minna waine Pattane tunnista üles Jummalalle
nink sinnolle, et minna olle rassedaste, Mõtte, Eõnnu
nink Eõga Pattu tennu, nink ega Jummalala Wihha
nink Nubilust ärrätenu. Ent minna tabhisse omme
Pattu figest Süddämeest, nink palle neid andis Kristusse
perräst, te minno Pattu eest om ärrakolu. Minna tab
ha edgispaide henda parrandada. Armas Jummal
anna mulle se tarbis omma pühhä Waimo.

Se peäle peap Kerk Essand ütlemä:

Jummal olgo sulle armolik, nink kiinitago sinno
Uffu. Amen.

Nink weel:

Kas sinna ka ussut, et minno Andisandminne
ka Jummalala Andisandminne om?

Ja minna ussu.

Sis ütrelge temmä:

Nida kui sinna ussut, nida sindko sulle; N. minna,
minno Issanda Jesusse Kristusse Kästmisse peale, anna
sulle andis sinno Pattu, Jummalala se Issä Nimmel
Jummalala Poja Nimmel nink Jummalala pühhä Wai
mo Nimmel. Amen. Minne ärrä Rahhoga. Amen.

Onsa Lutri Küssimisse,

Kumbe neilt peap küssitämä, kumma Law
wale tahtwa minnä.

1. Kas sinna ussut henda Pattratse ollewat?

Ja, minna ussu, minna olle Pattane.

2. Kustas sinna seddä rijät?

Jummalala kumme Kässust; Neid ei olle minna mitte
piddanu.

E

3. Kas

3. Kas sinna ka kahhiser omme Partu?

Ja minna taobitse, nink se eep minulle wäega haiget, et minna Jummalat wasta olle Partu einu.

4. Mes ollet sinna sis omme Partuga Jummalast ärrätenu?

Temmä Wibha nink Nuhtlust, ajalikko Gurma nink iggwest Huhtlust. Rom 6.

5. Kas sinna ka lodat önsas sada?

Ja, minna loda.

6. Mistes sinna sis henda römustat?

Minno armsast Issandast Jesussest Kristussest.

7. Kes om Kristus?

Jummala Poig, töttelik Jummal nink Jnniminne.

8. Mitcus Jummalid om?

Üts ainus; Ent kolme kesi, Issä, Poig, nink pühhä Waim.

9. Mes om sis Kristus sinno eest tennu, et sinna henda temmäst römustat?

Temmä om minno eest ärrätolu, nink om omma Werd Kristi küllel minno eest ärrawallanu, Partu An d'handmissest.

10. Kas om Issä ka sinno eest ärrätolu?

Ei olle mitte, sest Issä om ennege Jummal, pühhä Waim ka. Ent Poig om töttelik Jummal nink töt elik Jnniminne, Kristi küllel minno eest ärrätolu, nink om omma Werd minno eest ärrawallanu.

11. Kuis sinna seddä tiijät?

Pühhäst Armo-Oppassest, nink Saakramendi Sõnnust, nink temmä Judo nink Berre man, kumb mulle Saakramendin kinnas om en u

12. Ütle mulle nink Sõnnu?

Meie Issand Jesus Kristus, sel Döl, kui temmä ärräanti, jis wõt temmä Leiwä, taw näs,

näs, murs nink and ommille Züngrille, nink
üttel; Wötke, söge, se om minno Jhho, kumb
teije eest antas; seddä tekke minno Mälletusseß.

Selsammal Kombel wöt temmä ka Karri-
kat verräst Oddango-Edöm-Üiga, tännäß, nink
and neile, nink üttel: Wötke nink joge kük se sisset,
sesinane Karrik om se wastne Lepping mino
Werren, kumb teije nink mitma eest ärrä walle-
tas, Pattu Andisandmissesß. Seddä tekke, nisag-
gede kui teije seddä jode, minno Mälletusseß.

13. Kas sinna sis ussur Saakramendin Kristusse
töttelikko Jhho nink Werd ollewat?

Ja, minna ussu seddä.

14. Mes sis sinno pannep sedeä uskma?

Kristusse Sömma: Wötke nink söge, se om min-
no Jhho; Joge kük se sisset, se om minno
Werri.

15. Mes peäme teggemä, kui meije temmä Jhho
söme, nink temmä Werd jome, nink nida
seddä Kihla wörtame?

Meije peäme temmä Surma nink Werre Ärräwalla-
mist kulutama, nink se päle mötlemä, kuitao temmä
meid om oppetanu: Seddä tekke nisaggede, kui tei-
je seddä jode, minno Mälletusseß.

16. Minkpeträst peäme temmä Surma mälletä-
mä, nink seddä kulutama?

Et meije oppeme uskma, et ütsize Lood, Üssi ei olle woi-
nu kül tettä meije Pattu eest, kui ütfindä Kristus, töttelik
Zummal nink Züniminne; nink et meije oppeme birmo-
ma meije Pattu eest, nink oppeme neidsammu sureß ar-

wama, nink et melje hendä utfindä temmästbrodustame,
nink nida sesamma Ussa läbbi dusaß same.

17. Mes om teddä sis ajanu sinno Pateu eest
koolma nink kül reggemä?

Temmä suur Arm temmä Essä wasta, minno nink mu
Pattatside wasta, nida kui kirjotet om. Jan. 14. Rom. 5,
Gal. 2. Ewes. 5.

18. Minkperräst tahhat sinna sis Jummalä-
Laxowalle minnä?

Et minna oppe usma, et Kristus minno Pattu perräst
suresst Armust om ärräkwolnu, kui parhella üteldu; Nink
et minna perräst temmäst ka oppe Jummalat nink min-
no Lähembät armastama.

19. Mes peap Risti Innimist manhiseama nink
ajama, Altari Saakrameiti sagga,
daste wörmä?

Jummalä polest peap teddä Issanda Kristusse Käst
nink Towotus, perräst ka temmä omma Häddä, kumb
temmä Kala pääl om, siinä ajama, kumina perräst ui-
suggune Kästminne, Hälitseminne nink Towotamine
sunnip,

20. Ent mes peap Inniminne reggemä, kui temmä
sästä Härtä ei tunne, nink se Saakramendi
perrä ei jannone, ei ka issone?

Selle ei woi parremb Routo sada antus, kui et tem-
mä eesmält omma Puhho peap haarina, kas tännäl ka
weel Eibha nink Werd om, nink ussuge Kirja, mes se sest
ütley. Gal. 5. Rom. 7.

Töiselt, kajago temmä henne ümbre, kas temmä ka
weel Jhna sissen om, nink mötlege, et temmäl Pattust
nink Häddäst ei sa Buddust ollema, nida kui Kirri ütley
Jan. 15. n. 16. Jan. 2 n. 5.

Kolmandelt, sis saap ka jo Kurrat temmä ümbrel
ollema,

ollema, ke telle Wölsmissen nint Rödwmissega S nint
Päiwä siffest piddi nint wäljästpiddi ei sa Rahho jätmä,
nida kui Kirri teddä kutsup. Jan. 8. n. 16. 1. Peetr. 5.
Ewees. 6, 1. Tim. 2. 2. Tim. 1.

Hommogunne (Oddangunne)

Palkous.

Sunnistago minno Jummal Issä, Poig nint
pühhä Waim. Amen.

Sinna tännä sinno, armas tairwane Is-
sä, läbbi Jesusse Kristusse, sinno ar-
ma Poija mehe Issanda, et sinna min-
no minnewäl Ssel (Päiwäl) ni armolikkult
ollet hoidnu nint kaitnu. Minna välle sinno,
sinna tahhaß mulle andis anda fik minno Pat-
tu, kumbega minna sinno olle wihhastanu;
Nint sinna tahhaß minno ka selsinatsel Päi-
wäl (Ssel) ni armolikkult hoita, Pattu, Hän-
tusse nint fige Kurja eest, et fik minno Mötte,
Sonna, Teggo nint Eilo sinno Mele perräst
wois olla; Sest minna anna onama Jhho
nint Henge, omma Keiserit, Ullembid nint
Wannambid, nint fik Kristi-Rahwast sinno
Jummalikko Hoolde nint Kätte. Sinno
pühhä Engel olgo minnoga, et kurri Wain-
lanne ütkefe Woinust minno ülle ei sa. Amen.

Palkous enne Sööm-Aliga.

Sik Silmä lootwa sinno päle, Issand, nint
sinna

sinna annat neile neide Söki ommal Njal.
Sinna arowat ülles omma rohket Kät, nink
teet sönuß fik, meä elláp, Hå Melega.

Au olgo Jummalalle, Issäle, Pojale nink
Pühäle Waimulle. Amen.

Sine Issä, ke sinna ollet Taiwan, pühä
händetus sago sinno Nimme, sinno
Rikkus tulgo meile, sinno Tahtminne
sündko kui Taiwan, nida ka Ma pääl. Meije päi-
wälikko Leibä anna meile täambä, nink anna
meile andis meije Süda, nida kui meije andis an-
name ommille Süidleisille. Nink ärräsaatko
meid mitte Riisarusse sisse; Enge pästa meid ärrä
rä Kurjast. Sest sinno perrält om Rikkus, Wägi
gi nink Auwustus, iggawetsel Njal. Amen.

Issand Jummal, taiwane Issä, önnis-
ta meid nink neidsinatid sinno Andid,
kumbe meije sinno rohkest Armust wasta
wöttame, läbbi Issusse Kristusse, sinno arma
Poja, meije Rissanda. Amen.

Palwus perräst Sööm-Niga.

Tännäke Issandat, fest temmä om helde,
nink temmä Heldus püssiw iggawes; ke
figelle Lihhalle Söki annap, ka Söprille
Sötä annap, nink norille Kaarsille, kumma
reddä appiheikwa. Issandal ei olle mitte hä
Meel Hobbese Wäest, ei ka Mele Hä, tenki
Quist;

Luist; Iffandal om hã Meel neist, kumma tedã
dã velgãwã nink temmã Urmo pãle lootwa.

Uu olgo Jummalalle, Iffãle, Pojalle nink
pũhhãle Waimulle. Amen.

Seije Iffã, kã sinna ollet Taiwan,
pũhhãndetus sago sinno Nimme sin-
no Rikkus tulgo meile, sinno Taht-
minne sũndko kui Taiwan, nida kã Ma pãal:
Meije pãiwãlkkõ Leibã anna meile tããm-
bã; Nink anna meile andiõ meije Sũddã ni-
da kui meije andiõ anname ommille Sũudlei-
sille. Nink arrã saatto meid mitte Riisarusse
sisse; Enge pãstã meid arrã Kurjast. Eest sin-
no perrãst om Rikkus, Wãggi nink Aurous-
tus, iggawetsel Ujal. Amen.

Seije tãnnãme sinno, Iffand Jum-
mal, taiwane Iffã, lãbbi Iffusse
Krisiuste meije Iffanda, kige sinno
Unde nink Hãteggemisse eest, kã sinna ellãt nink
wallitset iggawest, iggawet:es Ujãõ. Amen.

Koddo Oppus.

Eht: Mõnne Tunnistusse pũhhãst Kirjast, kum-
ma eggãärten krisliikkun Saisussen Innimist op-
petawõa, kuitao temmãl õigede nink krisliikkule
omman Saisussen erk Ammetin sãnnis ellãdã.

Piiskoppa, Pappi ehk Oppetajide Kohhus.

Wiskop weãp allema laitmatta, ütte Raise Mees,
kãine, parras, ausalil, Wõra Wastawõtja, oppetalil,

eimitte Kodit, ei Tapleia, ei ka tiggeda Kaswo Püüdjä,
enge tassa me, einnitterijdelejä, ei ka aune; Ke omma Mäis
ja häste wallisep, kel sonnawõtlikko Latse omma, fige
Nusuffega (Ent le omma Kotta ei tija walliseda, kuis
temmä Jumma la Roggodusse eest saap Hoold kandma?)
Eimitte illane Kristi Ussu, Wõtija: Et temmä ülles ei
paiso, nink Kurrati Sundusse sisse ei fatta.

Kuulijde nink Ribbelkunna Rahwa
Kobhus omma Oppetajide wastta.

Söge uink jöge mes nell' om, sest Töteggijä om
omma Palga wäart. Lut. 10, 7.

Issand om Arwo, Oppusse Kulutajille säädnu, Ar
wo Oppustest ellädä. 1. Kor. 9, 14.

Ke Sönnaga oppetetas, se j' agako ka ligesugust
Hääd selle, ke teddä oppetay. Arge effige mitte, Jum
mal ei lasse henda mitte waarda. Gal. 6, 6.

Winnambio, kumma häste wallisewa, peap katterwör
wa Arwo wäart petämä: effi ärrälikkult neid, kumma
Tödd teggemä Sönnam nink oppussen. Sest Kiwi ütley:
Sina ei peä Häriäle Suud kinni keutmä, keä Riht pessäp.
Nink Töteggijä om omma Palga wäart. 1. Tim. 5, 17, 18.

Meije palle ne teid, Wellitse, neid tutta, kumma teije
seän Tödd teggemä, nink kumma teile een saiswa Issan
dan, nink kumma teid mannisewa; Nink piddäge neid
weel ennämbest armsak, neide Tö perräst. Olge rah
holikkö henne wajjel. 1. Tessal. 5, 12, 13.

Kuulge omme Oppetajid, nink olge neile sonnawõt
likko, sest nemmä walwawa teije Henge eest, nida kui ne,
kumma Arwo peawäandma: Et nemmä seddä Köm
ga teesse, nink ei mitte puhhaten, sest se ei olle teile mitte
hä. Heebr. 13, 17.

Ilmlikkust Üllembist.

Eggäüts Heng olgo Üllembille allahettlik, kumpil
Woinus

Woinus (cemmä) ülle om. Sest Ullembär ei olle, kui
 ennege Jummalast. Nink kuu Ullembid om, ne omma
 Jummalast säetu. Keä nüüd Ullembide wasta pannes,
 se pannes Jummalä Säduffe wasta. Ent kumma
 wasta pannes, ne sawa Kõhto. Edna benne ülle
 sama. Sest Päliko ei olle mitte Häteggole Peljus, enge
 kurjale. Temmä ei kanna mitte ilmasiata Nõka. Sest
 temmä om Jummalä Sullane, Tassoja Nuhlusseß jela
 se, se kurja teep. Rom. 13, 1, 2, 4.

Ullambist.

Andke Keistille, mes Keisri perräst, nink Jummalalle,
 mes Jummalä perräst om.

Seperräst, sunnis allabeitlik olla, ei ütfindä Nuhlusse
 perräst, enge ka Süddäme Teednisse perräst. Sest se
 perräst massate ka Tassinat. Sest nemmä omma Jum-
 mala Sullase, kumma ikkes se pääl omma. Sis tasso-
 ge nüüd eggämshhelle, omma Wõlga: Tassinat, kelle
 Tassinat sunnis. Tõli kelle Tõli sunnis: Pelgo, kelle
 Pelg sunnis: Auro kelle Au sunnis. Rom. 13, 5, 6, 7.

Sis mannisse nimä nüüd, kige eesmält tetta Valle-
 missi, Palwussid, Een-palwid nink Tännamissi kige Ju-
 nimiste eest, Kuningide eest, nink kige eest kumma Ullembä
 omma. Et meije ütte rahholikko nink waiki Eto-
 wime piddäda, kigen Jummalä Welusien nink Nuhlus-
 seu. Sest se om hä nink wastawõtlik Jummalä meije
 Dnisteggijä eest. 1. Tim. 2, 1.

Algata neide Meelde, Pälikulle nink Ullembille olla
 heilikko nink sõnawõtlikko olla, nink kigelle häle Ede-
 walmi olla. Tit. 3, 1.

Olge allabeitlikko kigille Jumimiste Säädmisselle Jõ-
 sanda perräst, olgo Kuningalle, kui Ullemballe, eß Pä-
 likuile kui neile kumma temmäst omma lähätety, Kur-
 jateggijille kül Nuhlusseß, ent Häteggijille Kirusseß,
 1. Peetr. 2, 13. C 5 Abbi

Abbi=Ello Kalwa Kohhus.

Nihhe elláge omme Naiste man Moistussega, nink andke Naiste Suggulle, kui nörgemballe Annumalle Nuwo, kui Ello Armo Kaas-perrándajille, et teije, Palawissille Pattust ei sa. 1. Peetr. 3, 7.

Naiste olgo ommille Meestille allabeitlikko, kui Essandille: Nida kui Sara Abrahammil sönnawótilik olli, nink kug teddá Essandas, kumma Tútrif teije ollete samu, kui teije Hiád teede, nink ei pelgá üttele Hirnotamist. 1. Peetr. 3, 6.

Wannambidde nink Laste Kohhus.

Wannamba árge libhotage omme Latsi Wibhale, enge lastwatage neid Karristamissen nink Issanda Mannitsemissen. Eweef. 6, 4.

Latsi kuulge omme Wannambid Issandan, sest se om d'ge. Nuwusto omma Essá nink Emmá, (se om eessmáanne Kásk, kummal Towotust om,) et sinno Kássi háste káus, nink sinno Jggá pik olles Ma páal. Eweef. 6, 1 2.

Sullaste, Náursikuide, Páiwiliste, Tóreggijide nink Tedliste Kohhus.

Sullasse, kuulge omme ihholikko Essandid Peljo nink Wirissemissega, omma Sváme Baggaussen, kui Kristust, ei útsindá Silmi een oriaten; kui Jnnimiste Mele perráit olla, enge nida kui Kristusse Sullase, Hengest Jummala Tahtmist tetten itse kui orjasse teije há Melega Issandat, nink eimiste Jnnimissi; Nink teedke, et mes náád eagáuts saap teggemá, seddá peap talle ka tassotama Issandast, olgo Sullane ehk Wabbandil. Eweef. 6, 5. 6. 7. 8.

Perre Essandide nink Emmándide, ka Perre Meeste nink Perre Naiste Kohhus.

Essanda tekke ka seddásamma neide wasta, nink játke mahha

...na Awwårdämist; Nink teedle, et teil hennel ka Es-
sandat om Taiwan, nink temmä man ei olle Surusse
Kaemist. Ewees, 6, 9.

Rige Norembide Rohhus.

Nore olge Wannambille allahetitlikko; Nink piddä-
ge Maddalust kinni, sest Jummal panney Kõrki wast,
ent addalille Mannap temmä Armo. Sis allandage
henda nüüd Jummalaga wäggerä Käe alla, et temmä
teid üllendäp ommal Ahal. 1. Peetr. 5, 5. 6.

Läsja Naiste Rohhus.

Se om õige Käst, ke ütenda om, nink Jummalaga päse
lodap, nink jääp Palwusse nink Appihetmisse päse, D
nink Päimä. Ent ka Eibha Himmun ellap, se om; ellä-
west kolu.

Eggäütte Innimisse Sündiw Rohhus.

Sinna peät omma Lähhämbäst armastama, kui hen-
dä est. Se Sõnna sissen omma tik Kässu ütte wõetu.
Rom. 13, 9. Nink piddäge Palwust litte Innimisse
eest. 1. Tim, 2, 1.

Laulatamissest nink Ristmissest.

Kulutaminne Juttus Järie pääst.

Summala Eaddusse perwä tahtwa Abbi-Ello sisse as-
tu, Wõigmees N, nink temmä Mõrja N. Nink
nemmä pallewa, et Meije ütte kristlikko Palwust
nide eest peäme piddämä, et nemmä seddä Jummalaga
Nimmel woisse nakkata nink löppetada. Nink lastwa
henda sel puhul awwalikkult ülles kulutada eesmätsel
(tõisfel, kolmandal) hawal, Kui nüüd kelleks miiddäse
neide Abbi-Ello wasta om pajatamist, se tekko seddä
aigfaste, ehk olgo perwäst wail. Jummal andko neile
omma; Armo nink Onne. Amen.

Sest et senni Njani telleke teije Abbi Ello päle ei olle middäle oluu ütlemist, sis ei peä ká eddispeide üsife sama wastawetus. Minna küssi seperräst sinust, Pöige Mees, (Mörsja) N, kas om se sinno Meel, nink kas olet sinna seperräst seddäsamma N. ommas Mörsias är-räkaena (Pöigmiheß wallitsenu) et sinna teddä om-mas Naisesh tahhat wötta, (et sinna temmäle kul om-male Mihhelle tahhat minnä,) temmäga ellä nink kan- uatada, mes Jummal teile saap pä'e panuema, Hääd nink Kurja, Waijast nink Kikkust, Mörru nink Maggu- sat, nink temmä mannu jädä, nink temmä mou olla, sen- ni kui Surm teid üttest ärralohbutap? Sis üttele siin awalikkult Jumjala nink se Kisti Rahwa een:

Ja, Jumjala Nimmel.

Siin wahhetawa nemmä Sörmussid, andwa töine töiselle Kät, nink sis üttele Bert Essand:

Mes Jummal üttele panu nink säädnu om, seddä ei peä üttele Jnnimine lahutama.

Sest et teije möllemba töine töist tahhate Abbikasah wötta nink ollete seddä Jumjala, nink se sinnatse Kisti Rahwa een awalikkult ülles tunnistanu, nink se päle Sörmussid wahhetanu, nink Kät töine töiselle andnu sis laulata minna teid fötko, kui Abbi Ello Rahwast:

Jumjala se Issä Nimmel, Jumjala Paja Nimmel, nink Jumjala pühhä Waimo Nimmel. Amen.

Kuulge nüüd Jumjala Sönnast, mes Abbi- Ello om, nink kuitao Jummal seddä om säädnu.

Nida üttele Jummal se Issand:

Se ei olle mitte hä, et Jnnimine ütledä om, minna tahha

tabha tälle ütte Abbi tetta, kumb temmä umbre peap
 ollema. Sis last Jummal, se Issand, rasseda Unae
 Innimisse päle soddada, nink temmä uino maggama;
 Nink temmä wöt ütte temmä Kulg. Luist, nink pand se
 Asseme Eihhaga linni. Nink Jummal, se Issand, teggi
 ütte Naist se kulle Luust, kumba temmä Innimisset
 wöt, nink weije tedda Innimisse mannu. Sis üttel
 Inniminne: Se om Eu minno Luust, nink Eihha minno
 Eihhast, tedda peap Mihhe Naist kutsutama, sest et
 temmä Mihhest om woetu. Seperrast saap Mes omma
 Essä nink Emma mahha jätmä, nink omma Naist man-
 nu jämä. Nink nemmä sawa ollema üts Eihha.

Et teije niud hendä Jummal Nimmel Abbi. Ello
 sisse ollete andnu, sis kuulge ka eesmäst Jummal Kästu
 Abbi. Ello perrast.

Nida üttele pühhä Pawel:

Naist olge ollahetlikko ommille Meestelle, kui Essan-
 dalle, sest Mees om Naist Pä, nida kui ka Kristus om
 Koggodusse Pä; Nink temmä om omma Jhho Dnuis-
 teggiä. Ent öise kui Koggodus Kristusselle om alla-
 heitlik, nida ka Naist ommille Meestelle ligin Assun.
 Mihhe armastaga omme Naist, nida kui ka Kristus om
 armastanu Koggodust, nink om hendä essi se eest ärrä
 andnu, et temmä sedda pühhändäsk, pühhasten läbbi
 We. Wihtimisse Sönnan, et temmä tedda hennele essi
 säes auwolikkus, Koggodusses, kummal ei olle Wilka
 ehk Käbbärat, ehk muudo säräst, enge et temmä olles
 pühhä nink laitmatta. Nida omma Mihhe wölgö omme
 Naist armastada, kui omma Jhho. Kä omma Naist
 armastap, se armastap hendä essi. Sest keäse ei olle eäle
 omma Eihha wihtanu, enge temmä toitap nink häälis-
 sedda, nida kui ka Issand Koggodust.

gleda vedmi jinnat d. **Töifelt.**

Skulge ka seddä Kristi nink Willitsust, mes Jummal Abbi. Ho päle om pannu.

Nida ütrel Jummal Naise wasta:

Minna tabba sulle paljo Wallo sata, kui sinna käämä päle saat, sinna peät Walloga Latfi Ilmale toma, nink sinno Meel peap sinno Mihhele ollema allabeitlik. Nink temmä peap sinno Essand ollema.

Nink Mihhe wasta ütrel Jummal:

Sest et sinna ollet knulnu omma Naise Häald, nink ollet ionu sest Puust, kumma perräst minna sinno käässi nink ütli; Sinna ei peä sest mitte sömä. Arrawanno tu oigo Ma juntu perräst, Boiwaga peät sinna hendä se pääl toitma omma Ello Eäl, Orjawiitsu nink Obba. Eid peap temmä sulle kandma, nink sinna peät Kohto Wäljä pääl sömä. Omma Balge Heeu peät sinna (omma) Leivä sömä, senni kui sinna jälle Mullaß saat, kummast sinna ollet roetu. Sest sinna ollet Muld, nink peät jälle Mullaß sama.

Kolmandalt.

Sis om se teije Kõõm, et teije tijäte nink ussute, kustaõ teije Abbi. Ello Jummalala een om wastawõetlik nink õnnistetu, sest nida om kirjõtetu: Jummal loije Junimist ommaß Balgeß; Jummalala Balgeß loije temmä teddä; temmä loije neid ütte Essätse nink ütte Emmätse.

Nink Jummal õnnist neid, nink ütrel neide wasta: Olge suggulikko nink soetage hendä nink käärtke Maad, nink telke seddä hennele allabeitlikkuß, nink wallisege ülle Kal la Merren, nink ülle Linno Tairwa al, nink ülle kil Ellä jä, kumma Ma pääl remawa. Nink Jummal kaije kil, mes temmä olli tennu, nink näitse, se olli wäega hä.

Seperräst ütley ka Salomon: Ke Abbitasa saap, se saap hääd Aõja, nink saap Issandast õnnistamist.

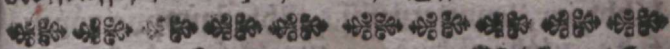
Palle

Pallekm.

Meije Jssä etc.

Pallekem weel.

Jssand Jummal, se sinna Meest nink Naist
ollet tonu, nink Abbi: Elio sisse säädnu, päle se
Jhho Suaguga önnistänu, nink omma arma
Poja JEs sse Kristusse, nink temmä Mörja,
se Kerto, Sallaust se sissen tähhändänu: meije
palleme sinno pohjata Armo, sinna es tahhas
seddä omma Lojust, Säädnu nink Önnista-
mist mitte laske hukka minnä ehk ärrä rikku,
enge armolikkult meije seän hoita, ka selle nak-
walle Abbi: Elio Rahwalle omma Armo nink
Önnistamist Jhho nink Henge polest, Rahho
nink ütte-melega, Armust anda, läbbi JEsusse
Kristusse, sinno Poja meije Jssanda. Amen.

Mannitseminne enne Kristmist

Wadderide nink kike Kuuljide

Wasta:

Jummalan armastetu Kristi Innimisse.

Sest et teije seddä Last sijä ollete tonu, et tem-
mä pühäst Kristimisset peap ossalikkus sa-
ma, sis om teil eesmält se päle mödlemist, marät-
sen häddälikkun Pölwen sesamma Last om, et
temmä om Lomust üts Wihha Last, lihha Lih-
hast, Pattun sadu nink sündinu, kumb ei woi
mitte Jummalä Niskusse sisse sada, kui temmä
Weest nink Wainust jälle ei sünni. Perräst

tul

tulley teile ka tähhelle panna se õnsa Põlwo,
kõmma sisse temmã pühhã Kristmisse labbi saap.
Mitto teid omma ristitu, ne omma Kristust
henne päle tõmbnu, ütley pühhã Pawel. Segd
opperaw temmã, et meije labbi pühhã Kristmisse
Kristusse Lu Luikmissis same, nink temmã sissen
Jummalast D. gusse, Kaitsmisse, Ehte nink
Õnnistusega same õnnistetud, nink nida Wih-
ha Latsiit Jummalala Armo Latsis same Kums-
ma Pattust ärramõstu astwa Jummalaga
Armo Leppingo sisse, kui fige hä, fige Jumma-
la Armo Toiwotusse nink iagawetie Elto Per-
rändajã; Kumb Uu usklikkuile nink sõnnawõt-
likkuile Jummalala Latsille suurte Rõmu annaw,
et nemmã figen Häddan hendã Jummalala, kui
omma Leppingo Seidõ: Mihhe, nink Kristusse
labbi ärralepvitetu Eßã, Abbiit woiva rõmu-
tada, nink sest kindmã olla, nisaggede kui nem-
mã teddã Kristusse labbi tõõst Melest appiheik-
wa. Nink woiva ka Surman se päle kind-
mãste lota, et se ussutaw Jummal, omma Lep-
pingo perra, neide man saap saisina, nink mes
temmã neile Armust om toiwotanu, nink püh-
hã Kristmisen kui Pitsatiga kinnitãnu, ka tõ-
test saap andma.

Wümselt peap teil ka Melel ollema se Wõla,
mes ristituile Jummistille sünnis. Nemmã
astwa pühhã Kristmisen Jummalaga Lep-
pingo sisse, nink toiwotawa ärrawandu Kurra-
tit, nink kii temmã Tõõd nink Tallitamist; to-
wota

wotawa usku Jummalai se Issä, Poija nink
 pühhä Waimo sisse. Sis peäwä nemmä ka
 Usku nink Sönnawötmist Jummalat wasta
 illes näutmä, kigen Häddän Jummalai man
 Uppi okma, wastien Ellun kaimmä; Nink ei peä
 mitte nimmien, wallitsäjin Pattun ellämä, pal-
 jo wähhämbäste Noija Teggodega Kurrati
 perrä heitmä. Meid istotetas Kristussega üt-
 tesuggutse Surma sisse, sis peäwä nemmä ka,
 nida kui Kristus, Kannatssen kannatalikko
 ollema, tälle omma Kristi hääl Melel perrä
 kändma, ka omma patlikko Eihha, temmä Him-
 mo nink Tahtmistega, läbbi eggäpäiwätse Kah-
 hitsemisse nink Pattust. Käändmissä, Kristi pan-
 nema nink koletama.

Sest et se niind ütš nisuggune pühhä nink
 kõrge Ussi om, kummal ka se pühhä kolmainus
 Jummal essi man om, sis peäme häändä häste
 hoidma, et meije rojatse nink walmistamatta
 Söämega sija ei astu. Meije peäme allandikko
 nink usklikko Söämega Jummalalle sesinatse
 Patse Häddä ette kändma, nink temmä iggäwest
 Armo sesamma päle pallemä. Meije peäme ki-
 gest Wäest kaema, et meije läbbi kurja nink ülli
 julgeda Ello seddä suurt Hääd, mes meile Krist-
 missen om kingitu, ärrä ei kaota, nink et meije
 sest Armust ärrä ei satta; Enge kui meije olles-
 seme essinu, peäme peembide läbbi süddämelik-
 ko Pattust. Käändmissä jälle tullema, nink om-
 ma Leppingut Jummalaga wasties teggenä

Meij, nink essiärrälittut sesinatse Latse Wad-
 dere, kumma temmä Ussemel Kinnijämist Ussu
 sisse nink Sönnä Wötmist towatawa, peänie
 tööst Melest hollitsema, et sesinane Latz omma
 Kristi Leppingo perrä Jummalä Peljussen kas-
 watetas, et temmä ka iggawetse Ello Perrän-
 dajäs wimete wois sada. Nink seddä andko täl-
 le nink meile kigille se armolinne Jummal, läb-
 bi Jesusse Kristuste, meije Jssanda. Amen

Kristnisse = Luqau.

Uimmiräge Last.

Taggana ärrä sinna kurri
 Waim, nink anna Maad püh-
 hälle Waimulle.

Wötta pühhä Kristi, Täbbe omma Otsa†,
 nink

ninſ Minna ette †; ütkeſ Meelde: Aigatamis
 feſ, et ſinno Kisti päle podu Kristuſſe päle riſti-
 täſ: Ninſ et kiſ, meſ Kristus Kisti kullen ſulle
 hääſ om ſaatnu, Riſtniſſen ſulle arwastat: et
 ſinna ka Jſſandalle Kristuſſelle ſeddä Kisti, meſ
 temmä ſulle ſaap päle pannema, kannaatalikkult
 peät perrä kändma, jenni kui temmä ſulle wi-
 mäte iggawest Aluwiſtaſt, kumba temmä ſulle
 läbbi omma Surma Kisti Kanno kullen om
 ſaatnu, Armuſt ſaap andma.

Pallegem.

S! kigewägewänne, iggawenne Jummal,
 meije Jſſanda Jēſuſſe Kristuſſe Eſſä, min-
 na heika ſinno Uppi, ſeſinnatſe ſinno Sullafe
 (Mäütſiko N. päle, ka ſinno Riſtniſſe Andet
 pallep, ninſ ſinno iggawest Armo, läbbi ſe
 waimolikko Jälleſiändniſſe, p. w. w. w. Wötta
 teddä waſto, Jſſand, nida kui ſinna ollet üt-
 tel-
 nu: Pallege, ſis teije ſade, okte, ſis teije löw-
 wätte, koppotage, ſis arwastat teile ülles. Siſ
 anna nüüd ſeddä Häüd ſelle, keä pallep, ninſ
 arwa ülles Uſt ſelle, keä koppotap, et temmä
 ſeſinatſe taiwalikko Wihtniſſe iggawest On-
 niſtamist ſaap, ninſ ſinno Armuſt towotetu ig-
 gawest Riſkust verrändap, läbbi Jēſuſſe Kriſ-
 tuſſe, meije Jſſanda. Amen.

Pallegem weel.

Rigewägewänne, iggawenne Jummal, ke
 ſinna läbbi We. Uppotuſſe, omma kange
 Kohto perrä, umbuſſelikko Jлма ollet ärrähuk-
 fanu,

Panu, nink' uskiffo Noat kattedessa kessi omma
 sure Armo perra hoidnu; nink' ärräkallestetu
 Waraut, fige temmä Bäega, werrewen Mer-
 ren ärräuppotanu, nink' omma Israeli Rah-
 wast kuiwalt läbbi saatnu, nink' sega omma
 tullewa pühhä Ristmisse. Wihtmist tähhendä-
 nu, nink' läbbi omma arma Poja, meije Jffan-
 da Jesusse Kristusse Ristmisse, Jordanit nink'
 fik Wet önsalikkus Pattu Upputamisses nink'
 Ärrämöskmisses pühhendänu nink' säädnu. Mei-
 je palleme läbbi jesamma sinno pohjata Armo,
 sinna tahhas sesinatse omma Sullase (Näute-
 siko) N. päle armolikkult kaeda, nink' teddä öige
 Uffuga Waimun önnistada, et temmä kullen
 wois sada ärräuppotetus nink' ärräkaptetus
 fik, mes tälle Adamist om päle sündinu, nink' mes
 temmä ka essi päle se om tennu; nink' et temmä
 Umbuskjide Arwust saas ärrälahhutetus, nink'
 pühhä Risti-Roggodusse Kristun kuiwalt nink'
 rahholikkult hojetus, nink' ikkes pallawalt
 Waimun röömaste Lotussen sinno Numme-
 orjas, et temmä, kike Uffjidega, sinnu must towo-
 tetu iggawest Ello wois sada, läbbi Jesusse
 Kristusse, meije Jffanda. Amen.

Minna wannuta sinno ärrä
 sinna kurri nink' rojane Waimu
 Jummalala se Jffä†, Poja, nink'
 Pühhä Waimo Himmel, et sinna

peät taaganema sest sinatsest Jē
 suse Kristusse Sullasest (Näntsi-
 kust), ke nimmitetäs N. Amen.

Kuulgem pühhä Markusse Evangeliummi

Nink nemmä töiwä Latsi Jēsusse mannu,
 et temmä neid piddi putma. Ent Jüngri
 törreliwa neid, kumma neid kanniwa. Kui
 Jēsus seddä nägäi sis saije temmä wihhatseš,
 nink ütteleide wasta: Laske neid Latsi minno
 mannu tulla, nink ärge keelke neid mitte. Sest
 nisuggutside perrält om Jummalä Rikkus.
 Töttelikkult, minna ütle teile, kã Jummalä
 Rikkust ei sa wasta wõtma, kui Lak, se ei sa sin-
 nä sisse tullema. Nink temmä wõt neid Hõlma,
 nink pand Rässä neide päle, nink õnnist neid.

Meie Issä, se sinna ollet Taiwan, vühhän-
detus sago sinno Nimmi. Sinno Rikkus tul-
go meie. Sinno Tahrminne sindko, kui Tai-
wan, nida ka Ma pääl. Meie päivälikko Leibä
anna meie tämbä. Nink anna meie andis
meie Süda, nida kui meie andis anname om-
mille Südleisille. Nink ärräsaatko meid mit-
te Riisatusse sisse. Enge pästä meid ärrä Kur-
jast. Sest sinno verrält om Rikkus, nink Wägi,
nink Uurustus, iggawetsel Usjal. Amen.

Issand hoidko sinno Sisse: nink Wäljäm-
nemist, niid nink iggawes. Amen.

Nimmitage Last.

Kas sinna wannut ärrä Kurratit ?

Ja, minna wannu.

Nink kii temmä Tööd nink Tekko ?

Ja minna wannu.

Nink kii temmä Usju nink Kombid ?

Ja, minna wannu ärrä.

Kas sinna ussut Jummalä se Issä, lige-
wäggewä Taiwa nink Ma Loja sisse ?

Ja, minna ussu.

Kas sinna ussut Jesusse Kristusse, tem-
mä aino Poja meie Issanda sisse, se om sa-
du pühhäst Waimust, Ilmale tulnu Ma-
riast puhtast Junkrust, kannatanu Pont-
siusse Pilatusse al, Kristi päle podu, ärräs

tolu

Kolu nink mahha mattetu, alla lännu
Pörge-hauda, kolmandel Väitväl ülles
tösnu Kooljist, ülles lännu Taimatte, is-
tup Jummalä kigewäggevä Issä hääl
Käel; säält saap temmä jälle tullesma,
sundma Ellawid nink Kooljid?

Ja, minna ussu.

Kas sinna ussut pühhä Waimo sisse, üt-
te pühhä Kristlikko Kerkut, Pühhide Os-
saust, Pattu Andisandmist, sesinatse sinno
Lihha ülestössemist, nink ütte iggatwest
Ello?

Ja, minna ussu.

Kas sinna tahhat sada ristitus?

Ja, Jummalä Nimmil.

Nimmirage Last.

Minna risti sinno N. Jummalä se Is-
sä †, nink Poja †, nink pühhä Waimo
Nimmil. †.

Kigewäggeväanne Jummal, nink meije
Issanda Jesusse Kristusse Essä, te sinno
wastsest om sunnitänu, läbbi We nink püh-
hä Waimo, nink om sulle kii sinno Pattu
andis andnu, se kinnitägo sinno omma
Urmoga iggatweste Ello sisse. Amen.

Kahho olgo sinnoga. Amen:

Jssand önnistago nink hoidko sinno.

Jssand töstko omma Palget sinno päle,
nink olgo sulle armolik.

Jssand töstko omma Palget sinno päle,
nink andko sulle omma Rahho. Amen.

Monne mu Küssemisse nink Kost-
nisse wiest Kristlikko-Oppusse Pätkkist?

Mittus om Kristlikko Oppusse Pätkki?

Wiis.

Mist es nemmä pajarawa?

Eddimänne p jatap Jummalata kumme Kässust.

Edine pühhä Kristi-Ussust.

Kolmas pühhäst Palwussust.

Neljäs Kristimisse Saakramendist.

Wies Altari-edel Jssanda Kristusse Jhho nink Wer-
re Saakramendist.

Mes ne kumme Käsku tarbis tullexwa?

Nemmä omma selle tarwis, et meije neide sissest peä-
me opma, mes Jummal tahhaya, et meije peäme teg-
gemä nink jätmä, nink omme Pattu tundma.

Mos Kristi-Ussu tarbis tullep?

Se näüdäp meile, mes meije Jummalast peäme
sootma nink sama, et meije teddä digede oppeme tundma
nink seddä woiwe tetta, mes temmä kumme Käsku sissen
meist püwäp.

Mes se Palwus peäp arwitama?

Se näüdäp meile, kuitaw meije ikles peäme Jumma-
lat palwema, et temmä meile tahhaya anda Ussu nink kum-
me Kässu Täutmist, nink meile seddäsamma hoita nink
kaswatada, ka et temmä lit, mes meid sest tahhaya keel-
dä, tahhaya ärrawotta.

Mes

Mes Tullu es meil sis neist Saakramendist om?

Nemmä omma meile seperräst säetu, et nemmä meije sisse peäwä usku ärrätämä n nē kinnitämä, nink meid Jummalä armolikkust Tototussest Kristusse sissen kui Pitsati nink Tähhä, kumbe Jummal essi om säädnu nink andnu, kindmäs teagemä.

~~~~~
**Beel mönne Küssimisse, kumbe
Laxwalle-Tullejist küssitäs.**

1. Melles sinna Pattale nink Laxwalle
tahhat minna?

Et minna woif sada omma Pattu andis, omma nö-
ra usku kinnitäs, nink minno Issanda Kristusse Sur-
ma mälletäs

2. Kas sinna sis ollet Pattu tennu?

Za, minna olle rassedaste Jummalä nink omma Läh-
hembä wasta essinu.

3. Mes om Pat?

Kil, mes Mele nink Mötte, Sömma nink Könne, Tö
nink Teggo dega Jummalä Kässu wasta tettäs,

4. Mes om Pattu Palk?

Jummalä Wibha nink Ruhelust, Surm nink Pörs-
go-Haud.

5. Kas sinna kahhisset omme Pattu?

Za, minna kahhisse ligest Söämeest, nink se teep mulle
wäega haiget, et minna Jummalat wasta olle Pattu
tennu.

6. Mes Nouw es sul om, ömmist Pattust
wallale sada?

Minna tahha Jummalat pallelda, nink Jesusse Kris-
tusse sisse usku.

7. Mitcus om Jummalid?

Üts ainus Jummal om, ent kolme kesti, Issä, Polg,
nink pühhä Waim.

8. Kes sinno lunastanu?

Jesus Kristus Jummalan Maria Poig.

9. Minkä ta es temmä sinno om lunastanu?

Omman libbedä Kannatusse, Werre nink Surmaga.

10. Kas sinna sis kindmäste ussut, et Kristus ni häste sinno, kui mu Rahwast om lunastanu?

Ja, minna loda kobbalt se päle.

11. Mes temmä sulle sis annap, sinno
Ussu Kinnitusse?

Temmä annap mulle omman kallist Jhho nink Werd,
Reibä nink Wina al, surowä nink jurwa.

12. Ent kui sinna seddä kallist Roga peät wasta
wõtma, nink mes Hääd es sulle fest saap?

Se, kä kirjoste sinna läp.

Ello eest sääl Surma sööp.

Seperräst peä minna uskikko nink puhta Sdämega,
kä söämelikko Paltwega. Kristusse kallist Jhho nink Werd
wasta wõtma. Sis saap minno Heng se täbbi rawwit
setus nink õnsaß.

13. Mes sinna temmäle se eest jälle rahhat teträ?

Migna tabha teddä se eest kittä nink tännädä, nink
omman pattust Ello parrandada.

Kristlikko Oppusse wiis Päätükki.

Eddimänne Pärit omman

Jummalan kumme Kästus!

Eesmänne Käst.

Sul ei peä mitte muud, Jummalid olles
ma minno een.

Toine Käst!

Sinna ei peä mitte Jssand, omman
Jummalan kumme kirjaste pruutma. Kol.

Kolmas Käst.

Sinna peät pühhä Päivä pühhäändämä.

Neljäs Käst.

Sinna peät omma Essä nink omma
Emma autoustama, et sinno Kässi häste
käüp, nink sinna kawa ellät Ma pääl.

Wijes Käst.

Sinna ei peä mitte ärrätapma,

Kues Käst.

Sinna ei peä mitte Abbi-Ello rikma.

Säirsines Käst.

Sinna ei peä mitte warrastama.

Kattesas Käst.

Sinna ei peä mitte kawwalat Tunnis-
tust andma omma Lähembä wasta.

Uttesas Käst.

Sinna ei peä mitte himmustama Läh-
hämätse Kotta.

Rünnes Käst.

Sinna ei peä mitte himmustama om-
ma Lähämä Naist, Sullast, Näütsikut,
Töbrast, ehk fik mes temmä perrält om.

Kigist neist Kästust ütles Jummal ni-
dade: Minna se Issand sinno Jummal, ol-
le üts wägger wihhane Jummal, kaneide
päle, kumma minno wihkawa, Wannam-
bide Pattu koddolotsip, Laste pääl, kol-

manda

manda nink neljändä Pölkwe sisse. Ent
neile, kumma minno armastawa, nink
minno Käsku piddawa, te minna haad
ammaf tuhhande Pölkwe sisse.

Se om:

Jummal ähwördab nuhhelda kike, kumma
nei desinante Kässude ülle astwa, seperräst peame
te minä Wibha pelgama, nink ei peä mitte ni-
suzgutse Käsku waasta teggema. Ent temmä
to wat Armo nink kik Hääd, figille, kumma
te minä Käsku piddawa, seperräst peame tedda
ka armastama, temmä päle lootma, nink haäl
Melel temmä Kässude perrä teggema.

Edine Pätuf om.

Pühhä Kristi Uff.

Minna ussu Jummalala se Jissa, figewägges
wä Taiwa nink Ma Voia sisse.

Nink minna ussu Jesusse Kristusse, temmä
aino Voia meije Jissanda sisse, ka om sadu püh-
häst Waimust, Jumale tulnu Mariast, Junk-
rust, kannatanu Pontsusse Pilatusse al, Kristi
päle podu, ärräfolu nink mahhamattetu, alla-
lännu Pörgo Hauda, kolmandel Päiwäl üll-
lestõnu Kooljst, illes lännu Taiwatte, istup
Jummalala, se figgewäggewä Jissa, haäl Käel.
Säält saap temmä jälle tullemä, sundma Els-
läwid nink koolid.

Minna ussu pühhä Waimo sisse, ütte pühhä
Kristi

Kristlikko Kerkut, Pihhede Ossaust, Pattu an
disandmist, Lihha Ulestöffemist nink ütte igga-
west Ello. Amen.

Kolmas Pätük om.

Pühhä Palwus, ehk Jssa meije;
Nida kui meid meije Jssand nink Snnusteg-
gija Kristus JEsus essi om oppetamu
nink käsknu pallelda.

Armas Jummal armatse meid,
JEsus Kristus kule meid.

Pühhä Waim hoja meid.

MEije Jssa, ka sinna ollet Taiwan, pühhan-
detus sago sinno Ninimi, sinno Kirtus
tulgo meile, sinno Tahtminne sündko, kui Tai-
wan, nida ka Ma pääl. Meije päiwälikko Leibä
anna meile täambä, nink anna meile andis mei-
je Süda, nida kui meije andis anname om mille
Siidleisille. Nink ärräsaatko meid mitte Kiu-
satusse sisse, enge pästä meid ärrä Kuriast: Eest
sinno perrält om Kirtus nink Wäggi, nink Lu-
wustus, iggawetsel Ujal. Amen.

Neljäs Pätük om.

Pühhä Kistmisse Saakrament.

Kistminne ei olle mitte paljas Wessi, enge
om Wessi, Jummalä Kässun säetu nink Jum-
mala Sönnaga ühhendetu. Nida üttep.
Kristus ommille Junggrille;

Mulle

Mulle om antu fik Melewald Taiwan nink
Ma paal. Seperräst minge nink tekke
Jungriß fik Pagganid neid risten Jummalä
se Jssä, Poja nink pühhä Waimo Himmel.
Kä ussuw nink ristitäs, se saap önsas sama, ent
kä ei ussu, se saap ärräsummitus.

Wijes Pätk om.

Pühhe Altari Saakrament.

Altari Saakrament om meise Jssanda
JEsusse Kristusse töttelik töisine Jhho nink töt-
telik töisine Beri, Leiwä nink Wina al, meise,
Risti, Rahwale, sinwä nink juwä
Kristusfest essi säetu.

Nida kirjotawa pühhä Ewangelisti, Märcus,
Markus, Lukas nink pühhä Apostel Pawel:

MEise Jssand JEsus Kristus, sel Döl, kui
tenimä saje ärräantus, sis wöt benimä
Leibä, tännäs, murs nink and onimille Jung-
rille, nink üttel: Wötke, söge, se om minuo Jh-
ho, kumb teije eest antas, seddä tekke minno
Mälletusseß.

Selsammal kombel wöt benimä ka Karrikat
perräst Öddango Sööm, Miga, tännäs nink
and neile, nink üttel: Wötke nink jöge fik se
siffest, sesinane Kariß om se wastne Lepping
minno Berren, kumb teije nink mitma eest ärrä-
wäwaltetas, Pattu Andisandmisses; seddä tek-
ke nisaggede, kui teije seddä jode, minno Mäl-
letusseß.

Jummala Rikkusse Wõtme

Pattuandisandminne, om se W
kumba Jummal pühhä Juttusse
om säädnu, Pattu kahhetsajille nink
Pattatsille Pattu andisanda, nink
likkulle Pattu finnitada. Nida i
ommille Jüngriille, nink figilte ö
petajille: Stse kui Eßä minno o
nida lähätä minna teid ka.
Waimo, kelle teije Pattu and
omma nemma andisantu, nink
tu finnitäte, neile omma nem

Pattu üllestunnis

Uwolik Kerk Eßand, min
sinna tahhas minno Pat
mist kuulda, nink Jummala po
andmist kolutada.

Minna waine Pattane tun
malalle nink sinnolle, et min
Wötte, Sonnu nink Tõga P
sega Jummala Wihha nink
tenu. Ent minna kahhetse on
Süddämeß, nink walte neid an
rast, ka minno Pattu eest om
na tahha eddispäide hendä p
mas Jummal anna mulle
pühhä Waimo.

ä meije mannu, Jssand JEsus Kris
s, seit et Oddang Jlmaga om sanu, sinno
Sönnä, seddä Jummalikko wallosat
rrälasko meije man ärräkistu, parhel
el hirmsal nink häddälikkul Alal. Un
ndimät Usku, et meije sinno Sönnä
Sacramente puhaste woime pid
Surma Tunnini. Amen.

Jssa önnistago nink hoitko meid.

kus töstko omma Palget meije
meile armolik.

hå Waim töstko omma Pal

nink andko meile omma Rahho.

ihho, kumb förgemb om, kui

ko meije Söamid nink Meeld,

Je JEsusse süßen.

A M E N.

Inspector

- Kustandi Jami T. matt

Gold.

17

1818

Lat

of the ...
...
...

